

Opće
Propozicije
HPS-a
2007

Hrvatski Plivački Savez

lipanj 2007

OPŠTE PROPOZICIJE ZA TAKMIČANJA U PLIVANJU

Plivački savez Srbije (u daljem tekstu PSS) organizator je plivačkih takmičenja koja su uvrštena u Kalendar takmičenja PSS i održavaju se na teritoriju Republike Srbije.

Ovim se propozicijama utvrđuju opšta pravila koja su dužni poštivati:

- priređivači takmičenja
- svi učesnici takmičenja

1. BAZENI

1.1. **Bazeni olimpijskog standarda.** Sva državna takmičenja moraju održavaju se na bazenima koji odgovaraju Pravilima 1 i 2.

1.2. **Bazeni minimalnog standarda.** Sva druga takmičenja, koja se održavaju po Pravilima PSS-a, moraju se sprovesti u bazenima, koji su potpuno u skladu sa minimalnim standardima sadržanim u ovim Propozicijama.

1.3. Dužina

1.3.1. 50.0 metara. Ako se na startnoj ili, dodatno, na strani okreta koriste dodirne ploče automatskog uređaja za merenje vremena, bazen mora biti dužine, koja osigurava traženu razdaljinu od 50.0 metara između ploča.

1.3.2. 25.0 metara. Ako se na startnoj ili, dodatno, na strani okreta koriste dodirne ploče automatskog uređaja za merenje, bazen mora biti dužine, koja osigurava traženu razdaljinu od 25.0 metara između ploča.

1.4. Dimenzijske tolerancije

1.4.1. Dopuštena su odstupanja od nominalne dužine od 50.0 metara od plus 0.03 metra i minus 0.00 metara, na oba krajnja zida na svim tačkama koje se nalaze od 0.3 metra iznad do 0.8 metara ispod površine vode. Ove mere moraju biti potvrđene od državnog zavoda za mere. Od navedene tolerancija se ne može odstupati ni kad su postavljene dodirne ploče.

1.4.2. Dopuštena su odstupanja od nominalne dužine od 25.0 metara od plus 0.03 metra i minus 0.00 metara, na oba krajnja zida na svim tačkama koje se nalaze od 0.3 metra iznad do 0.8 metara ispod površine vode. Ove mere moraju biti potvrđene od državnog zavoda za mere. Od tolerancija se ne može odstupati ni kad su postavljene dodirne ploče.

1.5. **Dubina** – Na delu bazena gde su startni blokovi, i to 1.0 do najmanje 6.0 metara od zida, zahtijeva se minimalna dubina od 1.35 metara. U ostalim dijelovima bazena minimalna dubina je 1.0 metara .

1.6. Zidovi

1.6.1. Zidovi bazena na okretištu i cilju moraju biti paralelni i, grade pravi ugao sa stazama i površinom vode. Napravljeni su od čvrstog materijala, sa hrapavom površinom koja se proteže do 0.8 metara ispod površine vode, kako bi takmičar mogao dodirnuti i odgurnuti se od zida-okretište bez ikakvog rizika.

1.6.2. Duž zidova bazena, na dubini od najmanje 1.2 m dopušten je izdanak za stajanje; on mora biti najmanje 1.2 metra ispod vodene površine i mora biti 0.1 do 0.15 metara širine.

1.6.3. Prelivn žlebovi mogu biti na sva četiri zida. Ako su žlebovi postavljeni na krajnjim zidovima, oni moraju omogućiti postavljanje dodirnih ploča na zahtevanih 0.3 metra od vodene površine. Žlebovi moraju biti pokriveni prikladnom zaštitnom rešetkom.

1.7. **Plivačka staza** moraju biti najmanje 2.5 metara širine, sa prostorima od najmanje 0.2 metra izvan prve i zadnje staze.

1.8. Sajla staze

1.8.1. Sajla staze mora se protezati čitavom dužinom bazena, osigurana na krajevima sa sidrenim kukama usađenim u krajnje zidove. Kuke moraju biti postavljene tako da prvi početni plovci sa svake strane bazena budu na površini vode. Svaka sajla staze sastoji se od plovaka postavljenih od kraja do kraja i minimalnog promjera 0.05 metara do maksimalnog 0.15 metara. Boja staza u bazenu mora biti postavljena na slijedeći način:

- Dve (2) zelene staze 1 i 8
- Četiri (4) plave staze 2, 3, 6 i 7
- Tri (3) žute staze 4 i 5

Boja plovaka u dužini od 5.0 metara od svakog kraja bazena mora biti crvena. Ne može biti više od jedne sajlje između dve staze. Sajla mora biti čvrsto zategnuta.

		ZELENA
1		PLAVA
2		PLAVA
3		ŽUTA
4		ŽUTA
5		ŽUTA
6		PLAVA
7		PLAVA
8		ZELENA

1.8.2. Na 15.0 metara od svakog rubnog zida plovci se moraju razlikovati po boji od susjednih plovaka.

1.8.3. U 50 metarskim bazenima plovci moraju biti označeni na 25 metaru.

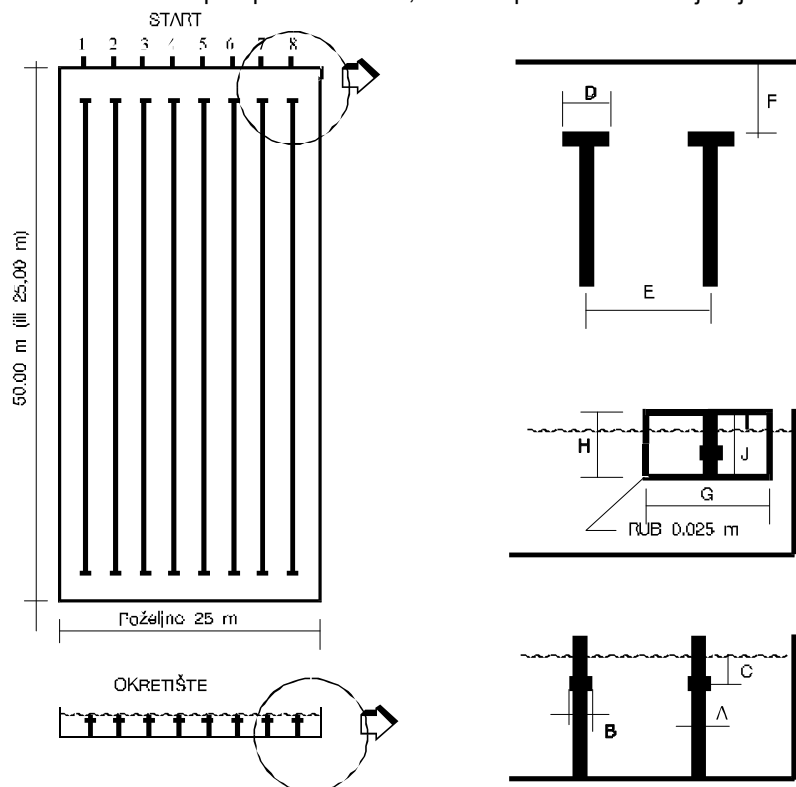
1.8.4. Brojevi staza izrađeni od mekog materijala i mogu biti postavljeni na sajli na oba kraja bazena.

1.9. **Startni blokovi** moraju biti čvrste i bez efekta odskočne daske. Visina bloka mora biti od 0.5 do 0.75 metara iznad površine vode. Gornja pločabloka mora biti minimalno 0.5 x 0.5 metara i pokrivena hrapavim materijalom. Maksimalni nagib ne može biti veći od 10°. Blok mora biti tako konstruirana, da omogući plivaču hvatanje kod starta sa prednje i sa bočnih strana. Hvatišta za leđni start trebaju biti od 0.3 do 0.6 metara od vodene površine, bilo da su postavljena horizontalno ili vertikalno. Ona moraju biti paralelna sa površinom zida i ne smiju viriti iz zida. Kad su postavljene startni blokovi, dubina vode na 1.0 do 6.0 metara od zida mora biti najmanje 1.35 metra. Elektronski monitori mogu biti ugrađeni ispod blokova. Bljeskanje nije dozvoljeno. Oznake se ne smiju pomicati za vrijeme leđnog starta.

1.10. **Brojčane oznake** - Svaki startni blok mora biti vidljivo numerisan sa sve četiri strane. Staza broj 1 mora biti sa desne strane, gledajući bazen sa startnog kraja, s izuzetkom dionica od

50m koje mogu startovati s drugog kraja bazena. Dodirne ploče mogu se numerisati na gornjem kraju.

- 1.11. **Oznake za ledni okret** - Konopci sa zastavicama su ategnuti popreko bazena, minimalno 1.8 i maksimalno 2.5 metara od vodene površine, na učvršćenim stubovima postavljenim 5.0 metara od svakog krajnjeg zida. Uočljive oznake moraju biti postavljene na obje strane bazena i, gdje je moguće, na svakoj sajli, na 15 metara od svakog krajnjeg zida.
- 1.12. **Konopac za poništenje starta** mora biti zategnut popreko bazena na visini ne manjoj od 1.2 metra od vodene površine, na učvršćenim stubovima postavljenim 15.0 metara od starta. Konopac mora biti učvršćen brzo otpusnim mehanizmom. Nakon aktiviranja konopac mora u cijelosti prekriti sve staze.
- 1.13. **Temperatura vode** mora biti $25^{\circ} - 28^{\circ}$ Celzijusa. Za vrijeme takmičenja temperatura vode se treba održavati na stalnom nivou, bez značajnih promena. U cilju zadovoljavanja zdravstvenih normi na snazi u mnogim zemljama, dozvoljen je dotok i odtok vode u meri u kojoj se ne izaziva značajnije talasanje ili vrtloženje.
- 1.14. **Rasveta** - Jačina svjetla iznad starta i okreta ne smije biti manja od 600 luksa.
- 1.15. **Oznake staza** - trebaju biti tamne kontrastne boje, postavljene na dnu bazena, po sredini svake staze.
  - 1.15.1.1.1. Širina: minimum 0.2 metra, maksimum 0.3 metra.
  - 1.15.1.1.1.2. Dužina: 46 metara za 50 metarske bazene;
  - 1.15.1.1.1.3. 21 metar za 25 metarske bazene.
- 1.16. Svaka linija oznake završava 2.0 metra od zida bazena sa uočljivom poprečnom liniom dugom 1.0 metar i iste širine kao i ostali deo linije. Linije koje označavaju cilj nalaze se na yidu okretišta ili na ploči. Nalaze se na sredini svake staze i iste su debljine kao i oznake staza. One se spuštaju od prelivne ivice do dna bazena. Poprečna linija od 0.5 metra je povučena 0.3 metra ispod površine vode, mereno prema centralnoj liniji oznake.

OZNAKE NA BAZENU

DEBLJINA LINIJA STAZA II CILJNE OZNAKE	A	0.25 m +/- 0.05 m
DUŽINA CILJNIH POPREČNIH OZNAKA	B	0.50 m
DUBINA DO CILJNIH POPREČNIH OZNAKA	C	0.30 m
DUŽINA POPREČNE OZNAKE STAZE	D	1.00 m
ŠIRINA STAZE	E	2.00 m min. 2.50 m poželjno
RAZMAK LINIJE CILJNE OZNAKE OD ZIDA	F	2.00 m
ŠIRINA DODIRNE PLOČE G		2.40 m
VISINA DODIRNE PLOČE H		0.90 m
VISINA DODIRNE PLOČE IZNAD VODE	I	0.30 m
VISINA DODIRNE PLOČE ISPOD VODE	J	0.60 m

2. AUTOMATSKI UREĐAJ ZA SUĐENJE

2.1. **Automatski i Poluautomatski uređaj** za suđenje registruje razlike u vremenima plivača i određuje relativni poredak u trci. Procena poretka i merenje su na dve decimale (1/100 sekunde). Uređaj mora biti tako postavljen da ne ometa start i okret plivačima, niti funkcionisanje sistema za cirkulaciju vode.

2.1.1. Uređaj mora:

2.1.1.1. Biti aktiviran od startera.

2.1.1.2. Biti, po mogućnosti, bez vidljivo izloženih žica oko bazena.

2.1.1.3. Biti u stanju da prikazuje sve zabeležene podatke za svaku stazu, po poretku i po stazi.

2.1.1.4. Omogućavati jednostavno digitalno očitavanje vremena.

2.2. Startni uređaji

2.2.1. Starter mora imati mikrofoni za usmene komande.

2.2.2. Ako se koristi pištolj, znak za start daje uz korišćenje zvučnog provodnika (transducera).

2.2.3. Mikrofon i provodnik moraju biti priključeni na zvučnike uz svaki startni blok, tako da ih svi plivači jednako i istovremeno mogu čuti.

2.3. Dodirne ploče automatskog uređaja

2.3.1. Minimalne dimenzije dodirnih ploča moraju biti širina 2.4 metra i visina 0.90 metara, a njihova maksimalne debljina mora biti 0.01 metra. One se protežu od 0.3 metra iznad, do 0.6 metara ispod površine vode. Na svakoj stazi oprema mora biti spojena nezavisno, tako da se može pojedinačno kontrolisati. Površina ploča mora biti svetle boje i nositi oznake propisane za krajnje zidove bazena.

2.3.2. Postavljanje - Dodirne ploče postavljaju se na čvrsto mesto u sredini staze. Ploče moraju biti prenosive.

2.3.3. Osetljivost - Osetljivost ploča mora biti takva, da one ne mogu biti aktivirane talasom vode, ali da ih lagan dodir ruke može aktivirati. Ploče moraju biti osetljive na gornjoj ivici.

2.3.4. Oznake - Oznake na pločama moraju biti u skladu i preklapati se sa postojećim oznakama na bazenu. Ivice ploča moraju biti omeđene crnom linijom širine 0.025 metra.

2.3.5. Sigurnost - Ploče moraju biti osigurane protiv električnog udara i ne smeju imati oštre ivice.

2.3.6. Kod poluautomatskog suđenja, dolazak na cilj registruje se prekidačima koje pritiskuju mjerioci vremena kad plivač dodirne zid.

2.4. Minimalno Automatski uređaj mora omogućavati sledeće:

2.4.1. Štampanje svih podataka koji bi se mogli promijeniti u slijedećoj trci.

- 2.4.2. Semafor za gledaoce.
- 2.4.3. Procenu korektnosti izmena u štafetama sa tačnošću 1/100 sekunde.
- 2.4.4. Automatsko brojanje deonica.
- 2.4.5. Čitanje vremena među dionica.
- 2.4.6. Kompjutersku obradu i ispis.

2.4.7. Ispravke rezultata kod

netaačno aktiviranja ploče.
2.4.8. Mogućnost rada sa baterijom na punjenje.

4. RUKOVOĐENJE TAKMIČENJIMA

- 4.1. Izvršni Odbor PSS određuje delegata Saveza, vrhovnog sudiju, startera, operatera na uređaju za elektronsko mjerenje vremena i operatera za obradu rezultata za svako takmičenje iz svoje nadležnosti..

4.2. Takmičarski odbor

- 4.2.1. Za odvijanje takmičenja zadužen je takmičarski odbor. Odbor se sastoji od delegata PSS-a, vrhovnog sudije i predsednika organizacijskog odbora.
  - 4.2.2. Takmičarski odbor dogovorno i u skladu s pravilima:
    - 4.2.2.1. Rukovodi takmičenjem i nadgleda njegovo sprovođenje
    - 4.2.2.2. Donosi odluku o odlaganju takmičenja u slučaju loših vremenskih uslova i drugih nepredviđenih okolnosti koji onemogućavaju provođenje takmičenja. Odbor donosi novu odluku o nastavku održavanja prekinutog takmičenja.
    - 4.2.2.3. Prima žalbe i rešava sve nastale sporove
  - 4.2.3. U slučaju da Takmičarski odbor ne može dogovorno donijeti odluku konačna je odluka delegata PSSa..
  - 4.2.4. Svi učesnici takmičenja dužni su poštovati odluke takmičarskog odbora tokom trajanja takmičenja
  - 4.2.5. Rukovodstvo takmičenja postavljeno od priređivača odlučuje o svim stvarima koje Pravilima nisu dodeljene vrhovnom sudiji, sudijama ili drugim službenim osobama, ima pravo da odlaže početak takmičenja i daje smernice u skladu sa pravilima koja se primjenjuju za sprovođenje takmičenja.
- 4.3. Rukovodstvo takmičenja obavezno je da organizuje tehnički sastanak za delegate svih klubova učesnika .
    - 4.3.1. Delegat PSS-a, vrhovni sudija i predsednik organizacijskog odbora takmičenja dužni su prisustvovati sastanku delegata.
    - 4.3.2. O vremenu i mjestu održavanja sastanka, kao i eventualnom predlogu satnice takmičenja, predsjednik organizacijskog odbora je dužan upoznati klubove učesnika sedam dana prije održavanja takmičenja.

- 4.4. Na državnim i regionalnim prvenstvima minimalni broj sudija za rukovođenje takmičenjem je:
- Vrhovni sudac (1),
  - Sudije tehnike (2),
  - Starter (1),
  - Sudije na okretu (1 na svakom kraju svake staze),
  - Rukovodilac sudija na okretu (1)
  - Operater za obradu rezultata (1),
  - Kontrolor rezultata (1),
  - Pomoćnik startera (2),
  - Osoblje na konopcu za pogrešan start (1),
  - Najavljiivač (1).
- 4.4.1. Prema potrebama jedna osoba može obavljati i više navedenih dužnosti zavisno od dužnosti na koju je raspoređena.
- 4.4.2. Za sva druga takmičenja organizator će odrediti isti ili manji broj sudija.
- 4.4.3. Kada nije na raspolaganju Automatski elektronski uređaj za suđenje, njega zamjenjuju glavni mjerilac, 3 mjerioca po stazi i dva dodatna mjerioca.
- 4.5. Kada se ne koristi Automatski uređaj i/ili tri štoperice po stazi, tada treba postaviti Glavnog Sudiju i sudije na cilju.
- 4.6. Kada televizija koristi podvodnu opremu, ista mora biti daljinski upravljana i ne sme ometati plivačima vidno polje ili pravac kretanja te ne sme izmeniti konfiguraciju bazena ili prekriti oznake u bazenu prema zahtjevima FINA-e.
- 4.7. Za sva regionalna i državna takmičenja koja organizira PSS priređivač se određuje putem konkursa. Konkurs sprovodi Kancelarija PSS a odluku o priređivačima donosi IO PSS-a. U tekstu natječaja osnovni elementi za dobivanje takmičenja su:
- 4.7.1. posedovanje odgovarajućeg plivališta
  - 4.7.2. osiguranu stručnu sudijsku organizaciju
  - 4.7.3. osigurano ostalo osoblje (spiker, lekar...)
  - 4.7.4. osigurani uslovi za smještaj učesnika
  - 4.7.5. uplaćena kotizacija za organizaciju takmičenja
- 4.10. Svi priređivači dužni su poštivati Pravilnik o organizaciji takmičenja PSS.
- 4.11. Organizatori sportskih takmičenja i priredbi dužni su osigurati njihovo uredno i neometano održavanje uz primjenu mera sigurnosti, te su odgovorni za održavanje reda na sportskim objektima za vrijeme sportskih takmičenja i priredbi u skladu sa zakonom i aktima nacionalnih sportskih saveza.
- 4.12. Organizatori sportskih takmičenja i priredbi dužni su osigurati zdravstvenu zaštitu učesnika sportskih takmičenja za vreme održavanja tih takmičenja, te osigurati uslove za pružanje medicinske pomoći sportistima i gledaocima.
- 4.13. Organizatori sportskih takmičenja i nadležna zdravstvena i sportska tela imaju pravo i dužnost da kontrolišu davanje i uzimanje zabranjenih stimulativnih sredstava (doping kontrola), te uzimanje zabranjenih stimulativnih postupaka na način utvrđen aktom OKS i Zakonom, u skladu s međunarodnim konvencijama. Doping kontrola i kontrola primjene zabranjenih stimulativnih sredstava i metoda sprovodi mora se i na zahtev međunarodnih sportske federacije i Međunarodnog olimpijskog komiteta.

5. SLUŽBENE OSOBE

5.1. Delegat PSS-a

- 5.1.1. Delegat PSS-a je nadležan je za tumačenje Propozicija i Pravilnika PSS-a.
- 5.1.2. Delegat PSS-a dužan je da popuni utvrđene formulare i izveštaje o takmičenju i sve eventualne probleme i odluke detaljno naznači u svom izveštaju. Rok, tri dana po završetku takmičenja izveštaj se dostavlja Upravi PSS.

5.2. Vrhovni sudija

- 5.2.1. Vrhovni sudija je pretpostavljen i rukovodi svim sudijama na takmičenja, odobrava njihovo imenovanje i upućuje ih u vezi svih posebnih detalja i pravila koja se odnose na takmičenje. On mora podržavati sva pravila i odluke delegata PSS-a i doneti odluku o svim pitanjima u vezi sprovođenja takmičenja, discipline ili trke, čije precizno tumačenje nije pravilima drukčije određeno.
- 5.2.2. Vrhovni sudija može intervenirati bilo kom trenutku takmičenja da bi osigurao da se provode pravila FINA-e, i odlučiti će o svim primedbama u vezi discipline koja je u toku.
- 5.2.3. Kada se koriste sudije na cilju, a nema po tri štoperice na svakoj stazi, Vrhovni sudija će odrediti redosled kada je to potrebno. Ako su na raspolaganju automatski uređaji za suđenje i ako ispravno rade, isti se koriste kao što je navedeno u OPN 12.
- 5.2.4. Vrhovni sudija osigurava da sve sudije, potrebne za sprovođenje takmičenja budu na svojim mjestima. On može imenovati zamjene za svakoga ko je odsutan, nesposoban za rad i neefikasan. On može odrediti dodatne sudije ako to smatra potrebnim.
- 5.2.5. Na početku svake trke vrhovni sudija će serijom kratkih zvižduka pozvati plivače da skinu svu odeću osim plivačkih kostima, nakon čega će Vrhovni sudija, dugim zviždukom označava da plivači moraju zauzeti svoja mesta na startnom bloku (ili, discipline leđne tehnike discipline štafeta-mešovito, da odmah uđu u vodu). Drugim dugim zviždukom zapovijeda plivačima leđne tehnike i mješovitih štafeta da odmah zauzmu startni položaj. Kad su plivači i sudije pripremljeni za start, Vrhovni sudija će ispružiti ruku prema Starteru, označavajući da su plivači pod kontrolom Startera. Ruka ostaje u ispruženom položaju dok se daje znak za start.
- 5.2.6. Vrhovni sudija će diskvalifikovati svakog plivača za bilo kakav prekršaj pravila koji je osobno uočio. Vrhovni sudija može diskvalifikovati svakog plivača zbog prekršaja o kojem su ga obavještale druge ovlaštene sudije. Sve diskvalifikacije su u nadležnosti vrhovnog suca.

5.3. Starter

- 5.3.1. Starter ima potpunu kontrolu nad plivačima od trenutka kada mu ih je prepustio vrhovni sudija (OPN 5.2.5) do početka trke. Start se daje u skladu sa OPN 7.
- 5.3.2. Starter će vrhovnom sucu prijaviti plivača koji usporava start, zbog namernog neizvršavanja naredbe ili za bilo kakvo nedolično ponašanje na startu, ali samo vrhovni sudija može diskvalifikovati plivača za takvo otezanje, namjernu neposlušnost ili nedolično ponašanje. Ovakva diskvalifikacija neće se računati kao pogrešan start.
- 5.3.3. Starter je ovlašćen da odluči da li je start pravilan. Ovu odluku jedino može izmeniti vrhovni sudija.
- 5.3.4. Za vreme davanja starta, starter će stajati sa strane plivališta na približno pet metara od startnog ivice bazena, tako da mjerioci mogu vidjeti i/ili čuti, a plivači čuti signal.

5.4. Pomoćnik startera

- 5.4.1. Pomoćnik startera razvrstava plivače pre svake discipline.
- 5.4.2. Izveštava Vrhovnog sudiju o svim prekršajima u vezi sa reklamiranjem ( ) i ako prozvani plivač nije prisutan.

5.5. Rukovodilac sudija na okretu

- 5.5.1. Rukovodilac sudija na okretu osigurava da sudije na okretu vrše svoju dužnost za vreme takmičenja.
- 5.5.2. Ako se dogodi nepravilnost, rukovodilac sudija na okretu prima prijavu sudije i istu prenosi vrhovnom sudiji.

5.6. Sudije na okretu

- 5.6.1. Po jedan sudija na okretu određuje se na svakoj stazi na svakoj strani bazena.
- 5.6.2. Svaki sudija na okretu proverava da li plivači postupaju u skladu sa pravilima za okret, od početka posljednjeg zaveslaja pre nego dotaknu okretište, pa do završetka prvog zaveslaja nakon okretanja. Sudije na okretu na startnoj strani bazena proveravaju da li plivači postupaju u skladu sa odgovarajućim pravilima od starta do završetka prvog zaveslaja. Sudije na okretu na ciljnoj strani bazena proveravaju da li plivači završavaju trku u skladu sa odgovarajućim pravilima.
- 5.6.3. U disciplinama od 800 i 1500 metara slobodno, svaki sudija na okretu, na strani bazena suprotnoj od cilja, registruje broj preplivanih dionica za plivača u njegovoj stazi i obavješta plivača o broju preostalih dionica, pokazujući mu "kartone brojača dionica". Može se koristiti i poluelektronička oprema, uključujući i podvodno prikazivanje.
- 5.6.4. Svaki Sudija na ciljnoj strani bazena daje signal upozorenja kada plivaču u njegovoj stazi preostane da ispliva dve dužine bazena discipline od 800 i 1500 metara. Signal se može ponavljati nakon okreta i to dok plivač ne pređe pet (5) metara. Signal se može dati zviždaljkom ili zvonom.
- 5.6.5. Svaki sudija na ciljnoj strani bazena odlučit će, u disciplinama štafeta, da li je plivač koji startuje u dodiru sa startnom platformom dok dolazeći plivač dodiruje zid. Kada je na raspolaganju automatski uređaj za kontrolu izmena u štafetama, on će se koristiti u skladu sa ovim propozicijama.
- 5.6.6. Sudije na okretu će o svakoj povredi pravila izvestiti na potpisanom listiću, navodeći disciplinu, broj staze i grešku koja je napravljena i predati listić rukovodiocu sudija na okretu, koji će ga odmah prosljediti vrhovnom sucu.

5.7. Sudije tehnike plivanja

- 5.7.1. Sudije tehnike postavljaju se sa obe strane bazena.
- 5.7.2. Sudije tehnike osiguravaju da se poštuju pravila za tehniku plivanja koja se u toj disciplini pliva, i nadgledaju okrete da bi pomogli sudijama okreta.
- 5.7.3. Sudije tehnike o svakoj nepravilnosti izvještavaju vrhovnog sudiju na potpisanom listiću, navodeći disciplinu, broj staze i učinjenu pogrešku.

5.8. Merioci

- 5.8.1. Svaki mjerilac meri vrijeme plivača u stazi koja mu je određena. Rukovodstvo takmičenja zahteva da tačnost mernih instrumenata bude provjerena.
- 5.8.2. Svaki merilac će uključiti svoju štopericu na startni signal i zaustaviti ga kada plivač u njegovoj pruži završi trku. Merioci mogu, na zahtjev vrhovnog sudije, beležiti prolaze na trkama dužim od 100 metara.
- 5.8.3. Neposredno nakon trke, merioci na svakoj stazi će upisati u karton izmjereno vrijeme i dati ga rukovodstvu takmičenja i, ako se zahtjeva, dati satove na uvid. Merioci neće vraćati štoperice na nulu dok ne prime znak vrhovnog suca "štoperice na nulu".

5.9. Glavni sudija na cilju

- 5.9.1. Glavni sudija na cilju vrši raspored sudija cilju, njegov položaj kao i staze čiji redosled prati.
- 5.9.2. Nakon trke, glavni sudija na cilju prikuplja od svih sudija na cilju potpisane listiće i određuje redosled, koga odmah šalje vrhovnom sudiji.
- 5.9.3. Kada se za određivanje redosleda koristi Automatski uređaj za suđenje, glavni sudija na cilju mora na kraju svake trke izvijestiti o redoslijedu kojega je zabeležio uređaj

5.10. Sudije na cilju

- 5.10.1. Sudije na cilju su postavljeni na povišenom postolju u liniji sa ciljem, tako da u svakom trenutku imaju jasan pogled na bazen i ciljnu liniju, osim ukoliko nisu angažovani u radu na automatskom uređaju za suđenje u stazama koje su im dodijeljene.

5.10.2. Posle svake trke sudije na cilju odlučuju i izveštavaju o redosledu plivača u skladu sa zadacima koji su im dodijeljeni. Sudije na cilju, kada su zaduženi za pritiskanje "prekidača", ne mogu u toj trci biti i mjerioci vremena.

- 5.12. Sudije svoje odluke donositi samostalno i nezavisno jedan od drugog, osim ako je drukčije predviđeno u Pravilima plivanja.
- 5.13. Sve službene osobe moraju biti na listi PSS-a, s položenim sudijskim ispitom.
- 5.14. Svi učesnici takmičenja dužni su se tokom celog takmičenja pokoravati odlukama Takmičarskog odbora
- 5.15. Klubovi sa Takmičarskim odborom kontaktiraju, isključivo putem delegata kluba.
- 5.16. Delegat kluba može uložiti žalbu na sudijsku odluku isključivo pismenim putem, uz uplaćenu taksu organizatoru..
- 5.17. Prije donošenja odluke po žalbi Takmičarski odbor, ukoliko je potrebno, može saslušati sudije koje su nadgledali utрку, i uzeti u obzir mišljenja odgovornih ako je to bitno za odluku.

6. STARTNE LISTE ZA PREDNATJECANJE, POLUFINALE I FINALE

6.1. Startne liste na državnim i Regionalnim prvenstvima i drugim takmičenjima pod ingerencijom PSS-a, formiraju se:

6.1.1. Najbolja prijavljena vremena postignuta na službenim takmičenjima moraju biti dostavljena od svih učesnika na obrascima organizatoru takmičenja. Plivači za koje nije dostavljeno vremena razvrstavaju se na kraju liste.

Plivači će po kvalifikacionim grupama biti raspoređeni prema prijavljenim vremenima na sledeći način:

- 6.1.1.1.1. Ako ima samo jedna grupa, ista će se odrediti kao finalna i plivati će se samo u finalnom delu takmičenja.
- 6.1.1.1.2. Ako imaju dve grupe, najbolji plivač će biti raspoređenu drugu grupu, sledeći najbrži u prvu, sledeći u drugu, sledeći u prvu itd.
- 6.1.1.1.3. Ako ima tri grupe, najbrži plivač će biti raspoređen u treću grupu, idući najbrži u drugu, idući najbrži u prvu, četvrti najbrži će biti raspoređen u treću grupu, peti u drugu grupu, šesti najbrži u prvu grupu, sedmi u treću itd.
- 6.1.1.1.4. Ako ima četiri ili više grupa, poslednje tri grupe te discipline će biti određene u skladu sa 6.1.1.1.3. Grupa koja prethodi poslednjim trima grupama sastojati će se od idućih najbržih plivača; grupa koja prethodi poslednje 4 grupe sastojat će se od iduće najbržih plivača itd. U svakoj grupi staze će se odrediti prema redosledu rezultata u skladu sa principom navedenim dalje u 6.1.2.
- 6.1.1.1.5. Kada u nekoj disciplini ima dvije ili više grupa, mora biti najmanje tri plivača u svakoj grupi kvalifikacija, ali naknadne odjave mogu smanjiti broj plivača u takvoj grupi i na manje od tri.

6.1.2. Osim za discipline 50 metara (u 50 metarskom bazenu), raspored staz se određuje tako (pruga broj 1 je na desnoj strani gledajući od starta prema bazenu), da se najbrži plivač ili štafeta postavi u središnju stazu u bazenu sa neparnim brojem pruga, ili u stazu 3 ili 4 za bazen sa 6, odnosno 8 staza.

Plivač sa slijedećim najboljim vremenom

biti će postavljen njemu s lijeva, zatim naizmjenično ostali desno i lijevo, u skladu sa prijavljenim rezultatima. Plivačima sa istim rezultatima staze će se odrediti putem unaprijed preciziranog izvlačenja.

6.1.3. Kod discipline od 50 metara (u 50 metarskom bazenu), trke se mogu plivati prema odluci rukovodstva takmičenja, bilo od normalne startne strane prema okretišnoj strani, bilo od okretišne prema startnoj strani, zavisno od faktora kao što su postojanje adekvatnog elektronskog merenja, položaja startera, itd. Rukovodstvo takmičenja mora obavestiti plivače o svojoj odluci dovoljno pre početka takmičenja. Bez obzira na koji način će se trka plivati, plivači će biti raspoređeni u iste staze kao da započinju i završavaju trku na startnoj strani bazena.

6.2. Polufinale i Finale trke

6.2.1. U polufinalu će se grupe odrediti kao u 6.1.1.1.2.

6.2.2. U slučaju kad nisu potrebna predtakmičenja, staze će biti raspoređene kako je to navedeno u 6.1.2. Kada su bila održana predtakmičenja ili polufinale staze će se odrediti prema 6.1.2, ali na temelju rezultata postignutih u kvalifikacijama.

6.2.3. U disciplini u kojoj su plivači u istoj ili u različitim grupama imali iste rezultate registrovane na 1/100 sekunde, bilo za osmo ili šesnaesto mjesto, mora se plivati izlučna trka (SWIM OFF) da bi se plivače rasporedilo u odgovarajuće finale. Ovakva izlučna utrka mora se održati najmanje jedan sat nakon što su plivači završili predtakmičenje u svojim grupama u toj disciplini. Ako su ponovno postignu jednaki rezultati, održati će se nova izlučna utrka.

6.2.4. Kada jedan ili više plivača otkazu učešće u polufinalu ili finalu (A ili B finale), Pozivaju se zamene u skladu sa rezultatima u kvalifikacijama ili polufinalu. Za Ti ili te disciplinu uradiće se novi raspored i nove startne liste zavisno o Promenama, a u skladu sa 6.1.2.

7. START

7.1. Start trke u slobodnom, prsnom, delfin i mješovitom plivanju izvodi se skokom u vodu. Na dugi zvižduk vrhovnog sudije (5.2.5) plivači staje na startni blok. Na starterovu komandu: "Na svoja mesta" (na međunarodnim takmičenjima "Take your marks"), plivači moraju odmah zauzeti startni položaj, sa najmanje jednim stopalom na prednjem djelu startnog bloka. Položaj ruku nije bitan. Kad se svi plivači potpuno umire, starter daje znak za start.

7.2. Start u leđnom plivanju ili mješovitoj štafeti je iz vode. Na prvi dugi zvižduk vrhovnog sudije (5.2.5), plivači uskaču u vodu. Na drugi dugi zvižduk vrhovnog sudije plivači zauzimaju će startni položaj bez nepotrebnog otezanja. Kad svi plivači zauzmu svoje startne položaje starter će dati komandu "Na svoja mjesta" (Take your marks). Kad se svi plivači potpuno umire, starter daje signal za start.

7.3. Diskvalifikovaće se svaki plivač koji startuje prije nego što je dat znak za start. Ukoliko se znak za start oglasi pre nego što je proglašena diskvalifikacija, trka se nastavlja, a plivač, ili plivači, će biti diskvalifikovani po završetku trke. Ako se diskvalifikacija proglašena pre nego je dat znak za start, startni znak se neće dati, već će se ostali plivači pozvati da sidju sa startnog bloka, a postupak starta se ponavlja.

8. PLIVAČKE TEHNIKE

8.1. SLOBODNI STIL

8.1.1. Slobodni stil znači da u disciplini koja je tako označena plivač sme plivati bilo kojim načinom plivanja. Izuzetak je u mešovitom plivanju i mešovitoj štafeti, gde slobodni stil znači svaki način plivanja, osim delfin, prsnog ili leđnog plivanja.

- 8.1.2. Bilo koji deo tela plivača mora dotaknuti zid nakon isplivane svake dionice i na kraju trke.
- 8.1.3. Bilo koji deo tijela plivača mora probijati površinu vode za vrijeme čitave trke, osim za vreme okreta, te u dužini ne dužoj od 15 metara poslije starta i svakog okreta. Do te tačke glava mora probiti površinu vode.

8.2. LEĐNO

- 8.2.1. Pre startnog znaka plivači su u vodi poredjani licem prema zidu, držeći se obema rukama za startne hvataljke. Zabranjeno je stajanje u ili na žlebu preлива, ili obuhvatanje prelivnog žleba plivališta nožnim prstima.
- 8.2.2. Pri startu i nakon okreta plivač se odguruje i pliva na leđima tokom trajanja cele trke, osim kod okret, kako je određeno u OPN 8.2.4. Normalni položaj na leđima podrazumijeva rotacije tela sve do, ali ne i uključujući, 90 stepeni od horizontalne ravni. Položaj glave nije važan.
- 8.2.3. Neki deo tela plivača mora probijati površinu vode tokom trajanja trke. Plivaču je dozvoljeno da nakon starta i svakog okreta roni u dužini, ne većoj od 15 metara. Do te tačke glava mora probiti površinu vode. . .
- 8.2.4. Kod okreta plivač mora dotaknuti zid bilo kojim delom tela. Za vrijeme izvođenja okreta ramena se mogu okretati oko vertikalne ose do položaja na grudima, nakon čega plivač kontinuiranim Zaveslajem, jednom ili istovremeno sa obe ruke, započinje okret. Plivač mora ponovo biti u leđnom položaju nakon napuštanja zida.
- 8.2.5. Nakon završetka trke plivač mora dodirnuti zid dok je u leđnom položaju..

8.3. PRSNO

- 8.3.1. Od početka prvog zaveslaja rukama, nakon starta i nakon svakog okreta, telo plivača se nalazi u prsnom položaju. Niti u jednom trenutku nije dopušteno okretanje na leđa. Tokom trajanje trke ciklus plivanja mora biti jedan zaveslaja rukama i jedan udarac nogama, u tom redoslijedu.
- 8.3.2. Svi pokreti ruku moraju biti istovremeni i u istoj horizontalnoj ravni, bez naizmjeničnih pokreta.
- 8.3.3. Šake moraju biti gurnute istovremeno od grudi napred, ispod ili iznad vode. Laktovi moraju biti ispod vode, osim kod poslednjeg zaveslaja pre okreta, za vreme okreta i kod poslednjeg zaveslaja pri ulasku u cilj. Pri povratnom kretanju šake moraju biti na ili ispod površine vode. Ruke se unazad ne smeju vraćati preko linije kukova, osim za vrijeme prvog zaveslaja nakon starta i svakog okreta.
- 8.3.4. Za vrijeme svakog potpunog ciklusa od jednog zaveslaja rukama i jednog udarca nogama, u tom redoslijedu, deo glave plivača mora probiti površinu vode. Plivač nakon starta i nakon okreta može izvesti jedan zaveslaj rukama potpuno do nogu. Glava mora probiti površinu vode pre nego se desi zaokrenu prema unutra u najširem djelu drugog zaveslaja rukama. Dok je plivač još potpuno uronjen dozvoljen je jedan delfin udarac nogama, popraćen s jednim udarcem nogama, prsno. Nakon toga, svi pokreti nogu moraju biti istovremeni i u istoj horizontalnoj ravnini bez naizmjeničnog kretanja.
- 8.3.5. Stopala moraju biti okrenuta prema vani za vreme propulzivnog dela rada nogu. Škare, "kraul" noge ili delfinov udarac prema dole nisu dozvoljeni osim kao u 9.3.4.. Probijanje površine vode stopalima je dozvoljeno, ukoliko ne slijedi delfinov udarac prema dolje.
- 8.3.6. Pri svakom okretu i pri dolasku na cilj, zida se mora dotaći sa obe ruke istovremeno na, iznad ili ispod nivoa vode. Glava može biti uronjena posle poslednjeg zaveslaja pred dodir, pod uslovom da je probila površinu vode u nekom trenutku za vreme zadnjeg kompletnog ili nekompletnog ciklusa koji je prethodio dodiru.
- 8.3.7. Za vreme svakog potpunog ciklusa od jednog zaveslaja rukama i jednog udarca nogama, u tom redoslijedu, neki deo glave plivača mora probiti površinu vode, osim što plivač nakon starta i nakon okreta može izvesti jedan zaveslaj rukama potpuno do nogu i jedan udarac nogama, dok je još potpuno uronjen. Glava mora probiti površinu

vode pre nego se desti zaokrenu prema unutra u najširem djelu drugog zaveslaja rukama.

8.4. Delfin

- 8.4.1. Od početka prvog zaveslaja nakon starta i nakon svakog okreta, telo mora biti u prsnom položaju. Bočni podvodni udarci nogama su dopušteni. Niti u jednom trenutku nije dozvoljeno okrenuti se na leđa.
- 8.4.2. Obe ruke moraju se, tokom čitave trke, pokretati naprijed zajedno iznad površine vode, te natrag istovremeno skladno OPN 8.4.5.
- 8.4.3. Svi pokreti nogama prema gore i prema dole moraju biti izvedeni istovremeno. Noge ili stopala ne moraju biti u istom nivou, ali one ne smeju menjati položaj u međusobnom odnosu. Pokreti nogu kao u prsnom nisu dozvoljeni
- 8.4.4. Na svakom okretu i na cilju trke, dodir mora biti izveden sa obe ruke istovremeno, na, iznad ili ispod površine vode.
- 8.4.5. Na startu i na okretima plivaču je dozvoljen jedan ili više udaraca nogama ispod vode i jedan zaveslaj rukama, koji ga mora dovesti na površinu. Dopušteno je da plivač bude potpuno pod vodom u dužini ne većoj od 15 metara nakon starta i nakon svakog okreta. Do te tačke glava mora probiti površinu vode. Plivač mora ostati na površini do sledećeg okreta ili cilja.

8.5. MEŠOVITO PLIVANJE

- 8.5.1. U pojedinačnom mešovitom plivanju, plivač plivačetiri tehnike plivanja sledećim redsledom: delfin, leđno, prsno i slobodno.
- 8.5.2. U štafetnom mešovitom plivanju, plivači plivaju četiri tehnike plivanja sledećim redosledom: leđno, prsno, delfin i slobodno.
- 8.5.3. Svaka deonica završava se u skladu sa pravilima koja se pri ulasku u cilj primjenjuju za dotičnu tehniku.

9. TRKA

- 9.1 Ako nekoj trci pristupi samo jedan plivač, on mora isplivati celu dužinu discipline da bi se Kvalifikovao (tj. prizna trka i postignuti rezultat).
- 9.2. Plivač mora završiti trku u istoj stazi u kojoj je startovao.
- 9.3. U svakoj trci plivač pri okretu mora ostvariti fizički kontakt sa zidom plivališta ili krajem staze. Okret mora biti izvršen sa samog zida, nije dozvoljeno koraknuti ili se odbiti od dna bazena.
- 9.4. Plivač sme stati na dno plivališta kod slobodnog plivanja ili za vreme deonice slobodnog plivanja u mešovitom plivanju, ali ne sme hodati.
- 9.5. Povlačenje za stazu nije dozvoljeno.
- 9.6. Plivač koji je uplivavanjem u tuđu stazu, ili bilo kojim drugim načinom omeo nekog plivača, mora biti diskvalifikovan. Ako je taj prekršaj bio nameran, vrhovni sudija mora o tome obavestiti nadležnog predstavnika priredivača, kao i predstavnika organizacije čiji je plivač učinio prekršaj.
- 9.7. Nijednom plivaču nije dozvoljeno koristiti ili nositi bilo koje sredstvo koje bi moglo povećati njegovu brzinu, plovnost ili izdržljivost za vreme takmičenja (rukavice s opnom, peraje itd.). Naočare se smiju koristiti.
- 9.8. Svaki plivač koji ne učestvuje u trci, a uđe u vodu u kojoj se održava takmičenje a pre nego što svi plivači ne završe trku, mora biti diskvalifikovan za prvu njegovu iduću disciplinu u kojoj je prijavljen.
- 9.9. U svakom sastavu štafete moraju biti prijavljena četiri plivača.

- 9.10. Kod takmičenja štafeta, štafeta čiji je plivač skočio u vodu tako da mu stopala nisu dodirivala starstartni blokad je prethodni plivač štafete dotakao zid plivališta mora biti diskvalifikovana,
- 9.11. Diskvalifikovat će se svaka štafeta ako je njen član, osim plivača koji je određen da pliva u toj dionici, ušao u vodu dok se trka odvija, prije nego svi plivači svih štafeta ne završe trku.
- 9.12. Članovi štafete i njihov redosled moraju se odrediti prije trke. Svaki član može plivati samo jednu dionicu štafete. Sastav štafete se između predtakmičenja i finala može menjati, pod uslovom da se to izvrši sa plivačima koji su uredno prijavljeni za tu disciplinu. Ne plivanje u skladu sa prijavljenim redoslijedom povlači diskvalifikaciju. Zamjene su dopuštene samo u slučaju dokumentovanih medicinskih razloga.
- 9.13. Svaki plivač koji je završio svoju trku, ili svoju dionicu u štafeti, mora što je moguće pre napustiti bazen, bez da ometa bilo kojeg drugog plivača, koji još nije završio svoju trku. U protivnom, plivač koji je napravio taj prekršaj, ili njegova štafeta, biće diskvalifikovani
- 9.14. Ako nečiji prekršaj ugrozi mogućnost uspjeha plivača, vrhovni sudija je ovlašćen da mu dozvoli učešće u sledećoj grupi predtakmičenja, ili ako je prekršaj usledio u finalnoj trci ili u posljednjoj grupi predtakmičenja, Vrhovni sudija može narediti da se disciplina pliva ponovno.
- 9.15. Nije dopušteno davanje tempa plivaču, niti se može bilo kakva naprava ili dogovor u tu svrhu koristiti.